

Briselē, 22.5.2017.
COM(2017) 503 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

**par Čehijas Republikas 2017. gada valsts reformu programmu
un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Čehijas Republikas 2017. gada konverģences
programmu**

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Čehijas Republikas 2017. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Čehijas Republikas 2017. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu²,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas³,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2016. gada 16. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu⁴, iezīmējot 2017. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2017. gada 9. un 10. martā. Komisija 2016. gada 16. novembrī, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu⁵, kurā Čehijas Republika nebija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (2) 2017. gada ziņojums par Čehijas Republiku⁶ tika publicēts 2017. gada 22. februārī. Tajā tika izvērtēti Čehijas Republikas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2016. gada 12. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem ieteikumiem, un Čehijas Republikas progress virzībā uz stratēģijas „Eiropa 2020” valsts mērķu

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² COM(2017) 503 final.

³ P8_ TA(2017)0038, P8_ TA(2017)0039 un P8_ TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ SWD(2017) 69 final.

sasniegšanu. Komisijas veiktā analīze vedina secināt, ka Čehijas Republikā nav makroekonomiskās nelīdzsvarotības.

- (3) Čehijas Republika 2017. gada 25. aprīlī iesniedza savu 2017. gada valsts reformu programmu, savukārt 2017. gada 28. aprīlī Čehijas Republika iesniedza 2017. gada konverģences programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās tika izvērtētas vienlaikus.
- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, veicot dalībvalstu programmu plānošanu attiecībā uz Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondi) 2014.–2020. gadam. Kā paredzēts tiesību aktā, kas reglamentē ESI fondus⁷, gadījumā, ja ir nepieciešams atbalsts attiecīgo konkrētai valstij adresēto ieteikumu īstenošanā, Komisija var lūgt dalībvalsti pārskatīt un grozīt tās attiecīgās ESI fondu programmas. Komisija ir sniegusi papildu norādes par minēto noteikumu piemērošanu⁸.
- (5) Uz Čehijas Republiku pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Valdība savā 2017. gada konverģences programmā plāno laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam sasniegt budžeta pārpalikumu nominālā izteiksmē. Vidēja termiņa budžeta mērķis – strukturālais deficīts 1,0 % apmērā no IKP – joprojām ar rezervi tiek sasniegts visā programmas periodā. Saskaņā ar konverģences programmu ir paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP pakāpeniski samazināsies līdz 32,7 % 2020. gadā. Šo budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Budžeta mērķu sasniegšanu apdraudošie riski kopumā šķiet līdzsvaroti, savukārt straujajam publisko ieguldījumu samazinājumam 2016. gadā – tas saistīts ar jaunā ES fondu cikla sākumu – varētu sekot publisko ieguldījumu pieaugums, kas 2017. gadā ir lielāks par prognozēto. Pamatojoties uz Komisijas 2017. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka strukturālā bilance 2017. gadā samazināsies līdz aptuveni 0 % no IKP, savukārt 2018. gadā līdz -0,2 % no IKP, tādējādi joprojām pārsniedzot vidēja termiņa budžeta mērķi. Kopumā Padome uzskata, ka saskaņā ar prognozēm Čehijas Republika 2017. un 2018. gadā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.
- (6) Ilgtermiņā Čehijas Republikā joprojām pastāv vidējas nozīmības riski fiskālai stabilitātei. Šie riski galvenokārt izriet no prognozētās ietekmes, ko rada ar novecošanu saistītie valsts izdevumi, jo īpaši veselības aprūpes un pensiju jomā. Prognozētais ilgtermiņa izdevumu pieaugums veselības aprūpē rada bažas gan veselības aprūpes sistēmas pārvaldības, gan izmaksu lietderības ziņā; šī sistēma lielā mērā ir atkarīga no dārgākas stacionārās aprūpes. Daži pasākumi patlaban ir dažādos īstenošanas posmos, taču konkrētu rezultātu vēl nav. Nesen pieņemti vai plānoti pasākumi pensiju sistēmas grozīšanai varētu ilgtermiņā pasliktināt publisko finanšu stabilitāti, ja tie tiktu īstenoti. Pirmkārt, parlaments ir pieņēmis tiesību aktus, ar kuriem valdībai tiek piešķirtas pilnvaras elastīgāk pielāgot pensiju indeksācijas mehānismu. Turklāt parlamentā tiek apspriesti priekšlikumi, kuru nolūks ir paredzēt, ka maksimālais likumā noteiktais pensionēšanās vecums ir 65 gadi, un izveidot mehānismu regulārai pensionēšanās vecuma pārskatīšanai. Pašlaik tiek apspriestas

⁷ 23. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.

⁸ COM(2014) 494 *final*.

arī citas izmaiņas, piemēram, dāsnāka pensiju indeksācijas formula un diferencētas sociālās apdrošināšanas likmes, kas ir atkarīgas no bērnu skaita.

- (7) Parlaments 2017. gada janvārī pieņēma fiskālās atbildības likumu, kura mērķis ir novērst galvenos trūkumus Čehijas Republikas fiskālajā sistēmā, jo tā nesen tika novērtēta kā viena no visvājākajām Eiropas Savienībā. Tomēr vēl jāieceļ neatkarīga fiskālā padome, kas uzraudzītu minēto noteikumu īstenošanu. Turklāt izšķiroša nozīme būs nesen ieviesto pasākumu īstenošanai, lai padarītu fiskālo sistēmu efektīvāku un stabilāku.
- (8) Čehijas Republika saskaras ar problēmām korupcijas novēršanā, kā arī tai ir nepilnības publiskā iepirkuma jomā. Kaut arī ir īstenoti vairāki pasākumi, kas iekļauti valdības izstrādātajā korupcijas apkarošanas programmā, un citas reformas tiek sagatavotas, tomēr praksē nenotiek sistemātiska korupcijas izmeklēšana. Čehijas Republikas praksi publiskā iepirkuma jomā kopumā joprojām raksturo nepietiekama konkurence, par ko liecina lielais skaits konkursa procedūru, kurās ir tikai viens piedāvājums vai līgumi tiek piešķirti tieši, jo īpaši IT nozarē. Nepietiekams atbalsts apmācībai, kā arī tas, ka trūkst apkopotu iepirkumu veikšanai paredzētu struktūru un kompetences centru, kavē profesionalizāciju un ir iemesls tam, ka publiskā iepirkuma jomā ir grūtāk iegūt saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Šajā sakarā simptomātiski ir arī tas, ka tikai ļoti ierobežotā apmērā tiek ņemta vērā kvalitāte kā līgumu piešķiršanas kritērijs. Pāreja uz e-iepirkumu joprojām rada būtiskas problēmas. Cita starpā tās ietver nepieciešamību uzlabot valstij piederošo e-iepirkuma platformu *National Electronic Tool* un precizēt tiesisko regulējumu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu, ko veic privātie pakalpojumu sniedzēji, kuri jau darbojas Čehijas Republikas e-iepirkuma tirgū.
- (9) Uzņēmējdarbības vidi Čehijas Republikā pasliktina smags regulatīvais slogs un daudzie administratīvie šķēršļi, jo īpaši atļauju piešķiršanas procedūras un nodokļu maksājumi. 2016. gada septembrī valdība iesniedza Būvniecības likuma un saistīto tiesību aktu grozījumu, kura mērķis ir paātrināt un racionalizēt būvniecības atļauju piešķiršanas procedūru, integrējot tajā novērtējumu par ietekmi uz vidi. Pašlaik šis grozījums tiek izskatīts parlamentā. Nodokļu saistību izpildes izmaksas, kas rodas uzņēmumiem, joprojām pārsniedz ES vidējo rādītāju. Pie trūkumiem arī pieskaitāmi biežie nodokļu kodeksa grozījumi. Nodokļu saistību neizpildes apkarošana vēl aizvien ir Čehijas Republikas iestāžu prioritāte; tomēr uz vienkāršošanu netiek likts liels uzsvars. Vēl izstrādes posmā esoša likuma par ienākuma nodokli mērķis ir vienkāršot nodokļu kodeksu, taču likuma projekts vēl nav pieejams.
- (10) E-pārvaldes pakalpojumu izmantošanas līmenis Čehijas Republikā ir viens no zemākajiem Eiropas Savienībā, taču kopš 2015. gada tas ir paaugstinājies. Čehijas Republikas iestādes ir veikušas pasākumus, lai uzlabotu e-pārvaldes pakalpojumu pieejamību, taču daudzi no tiem joprojām tiek izstrādāti, savukārt daži atsevišķi pasākumi vēl nav uzsākti. Atbildība par šādu pakalpojumu ieviešanu ir sadalīta pa vairākām ministrijām, un ieinteresētās personas uzskata, ka starpnozaru sadarbība ir nepietiekama.
- (11) Pētniecības un izstrādes intensitāte pēdējos gados ir būtiski palielinājusies, taču šis uzlabojums neiet kopsolī ar attiecīgiem pētniecības un izstrādes rezultātu kvalitātes uzlabojumiem. Pētniecības un izstrādes sistēmas pārvaldības reformas tiek veiktas, taču vēl nav pilnībā īstenotas. 2017. gada februārī valdība apstiprināja jaunu vērtēšanas metodiku (*Metodika 17+*), kuras nolūks ir uzlabot mehānismus fundamentālajiem un lietišķajiem pētījumiem paredzētā finansējuma piešķiršanai.

Tiek veikti vairāki pasākumi, lai veicinātu ciešāku saikni starp augstskolām un uzņēmumiem, pamatojoties uz Čehijas Republikas inovāciju platformu strukturējošo ietekmi.

- (12) Izglītības rezultāti kopumā ir labi, taču pamatprasmes ir pasliktinājušās. Rezultātus spēcīgi ietekmē skolēnu sociālekonomiskie apstākļi. Nelabvēlīgā situācijā esošo grupu, jo īpaši romu kopienas, vājie izglītības rezultāti viennozīmīgi rada bažas. Saskaņā ar aplēsēm ļoti liels romu tautības bērnu īpatsvars priekšlaicīgi pārtrauc mācības. Lai sekmētu iekļaujošu izglītību, ir pieņemts ievērojams skaits leģislatīvu un administratīvu pasākumu, un tagad ir sākta to īstenošana. Paredzams, ka šie pasākumi palīdzēs mazināt plaisu starp romu un pārējo bērnu iegūto izglītības līmeni un panākumiem. Parlaments 2016. gada martā pieņēma grozījumus Izglītības likumā, attiecinot obligāto izglītību arī uz pēdējo pirmsskolas līmeņa izglītības gadu un nodrošinot, ka jaunākiem bērniem ir tiesības uz vietu bērnudārzā. Tomēr nevienlīdzība izglītības sistēmā ir šķērslis cilvēkkapitāla kvalitātes uzlabošanai, un turpmākajā dzīvē tā kavē darba tirgus rezultātus. Augstākas skolotājiem izvirzītās prasības un skolotāju novecošana nozīmē to, ka skolotāja profesijas pievilcība joprojām ir problēma. Tas daļēji skaidrojams ar salīdzinoši zemu darba samaksu, lai gan pēdējos gados algas ir palielinājušās. Pēc vairākkārtējas atlikšanas valdībā tika galīgi pieņemta jauna skolotāju un pedagoģiskā personāla karjeras sistēma, kas izstrādāta, lai palielinātu profesijas pievilcību. Ar ES fondu ievērojamu atbalstu pašlaik tiek izstrādātas nepārtrauktas profesionālās attīstības iespējas skolotājiem, jo īpaši tādi pasākumi profesionālās izaugsmes jomā, kuri saistīti ar jauktu grupu mācīšanu un iekļaujošu izglītību. 2016. gada janvārī parlaments pieņēma augstākās izglītības reformu, kuras rezultāti ir jāuzrauga. Plānota ir arī augstākās izglītības iestāžu finansējuma sistēmas reforma.
- (13) Bezdarba līmenis Čehijas Republikā turpina samazināties. Aizvien saspringtāku darba tirgus apstākļu dēļ darba devējiem ir grūtāk pieņemt darbā darbiniekus. Joprojām pastāv zināms potenciāls, lai apmierinātu pieprasījumu pēc darba ņēmējiem, mobilizējot nepietiekami pārstāvētās grupas, piemēram, sievietes, kurām ir mazi bērni, mazkvalificētus darba ņēmējus un romu kopienas pārstāvjus. Valsts nodarbinātības dienestu spēju palielināšana informēšanas un aktivizācijas jomās, apvienojot to ar atbilstošu un pienācīgi mērķorientētu aktīvu darba tirgus politiku un individualizētiem pakalpojumiem, palīdzētu palielināt nepietiekami pārstāvēto grupu dalību darba tirgū. Sieviešu, kurām ir mazi bērni, līdzdalību darba tirgū kavē tas, ka pastāvīgi trūkst cenu ziņā pieejamu un kvalitatīvu bērniem – jo īpaši vecumā līdz 3 gadiem – paredzētu aprūpes pakalpojumu, tiesības uz gariem vecāku atvaļinājumiem, kā arī tas, ka abi vecāki maz izmanto elastīgu darbalaika režīmu un tēvi maz izmanto vecāku atvaļinājumu. Pēdējos gados ir pieņemti daži pasākumi, lai risinātu šos jautājumus. Tomēr mazkvalificētu darba ņēmēju izredzes darba tirgū ir ievērojami sliktākas nekā visu pārējo personu grupu gadījumā. Parlamentā pašlaik tiek apspriests sociālo mājokļu tiesiskais regulējums, ar kuru paredzēts noteikt valsts standartus un mērķgrupas.
- (14) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Čehijas Republikas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2017. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Čehijas Republikai adresētiem ieteikumiem. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Čehijas Republikā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina ES

vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu.

- (15) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu un uzskata, ka ir sagaidāms, ka Čehijas Republika ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus,

AR ŠO IESAKA Čehijas Republikai 2017. un 2018. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt publisko finanšu stabilitāti ilgtermiņā, ņemot vērā iedzīvotāju novecošanu. Palielināt publiskā sektora izdevumu efektivitāti, jo īpaši apkarojot korupciju un neefektīvu praksi publiskā iepirkuma jomā.
2. Novērst šķēršļus izaugsmei, jo īpaši racionalizējot būvniecības atļauju piešķiršanas procedūras un vēl vairāk samazinot administratīvo slogu uzņēmumiem, ieviešot svarīgākos e-pārvaldes pakalpojumus, uzlabojot pētniecības un izstrādes kvalitāti un veicinot nepietiekami pārstāvēto grupu nodarbinātību.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*